

[Fogh Rasmussen]

Vi vil gerne fra venstres side takke undervisningsministeren for den redegørelse, der er givet om uddannelsesstilbud til de unge. Ungdomsledigheden er stadig helt uacceptabelt høj. De unge under 25 år udgør knap $\frac{1}{5}$ af arbejdsstyrken, men bærer alligevel knap $\frac{1}{5}$ af ledigheden. Det er venstres opfattelse, at alle unge skal tilbydes en uddannelse eller et job. Det er økonomisk og socialt nedbrydende for samfundet, at tusinder af unge går uden arbejde. Det er psykisk nedbrydende for de unge, at de ikke får betroet ansvar og opgaver.

Lad mig slå fast med det samme: der er kun én vej til en varig sænkning af ungdomsarbejdsløsheden, nemlig en bedre beskæftigelse i samfundet generelt. Akkurat som de unge er uforholdsmæssigt hårdt ramt af den økonomiske nedgang, vil de unge blive forholdsvis stærkt hjulpet af en økonomisk fremgang. De unges beskæftigelsesproblemer løses altså først og fremmest gennem en økonomisk politik, der generelt forbedrer virksomhedernes konkurrenceevne. En sådan økonomisk politik har regeringen da også lagt op til.

Alligevel er der mindst tre gode grunde til at udvide antallet af uddannelsesstilbud til de unge. For det første har de unge lettere ved at finde en plads på arbejdsmarkedet, hvis de har gennemført en uddannelse. For det andet vil regeringens økonomiske politik og regeringens erhvervspolitik udvide behovet for uddannelse af faglært arbejdskraft til private virksomheder. For det tredje er både samfundet og de unge ledige under alle omstændigheder bedst tjent med, at de unge får et uddannelsesstilbud i stedet for bare at modtage dagpenge eller kontanthjælp.

Den indsats, der skal til på dette område i ungdomsuddannelserne, kræver efter venstres opfattelse fornyelse og omstilling af denne sektor. Vi lægger vægt på tre hovedprincipper: for det første fleksibilitet, for det andet decentralisering og for det tredje liberalisering. Det er vigtigt at indrette ungdomsuddannelserne fleksibelt, sådan at de kan tilpasses skiftende behov i samfundet.

I de nærmeste år skal ungdomsuddannelserne tilpasse kapaciteten til en pukkel af store årgange, om nogle år skal kapaciteten tilpasses til stadig mindre årgange. Vi skal også tilpasse ungdomsuddannelserne til de ændrede behov på arbejdsmarkedet. Dæmp-

ning af væksten i den offentlige sektor og den tilsigtede ekspansion af den private sektor øger behovene for erhvervsuddannelser og teknologiske uddannelser. Omstillingen inden for den offentlige sektor mindsker behovet for arbejdskraft på længere sigt i f.eks. grundskolen, mens der vil blive større behov inden for ældreforsorgen. På alle disse områder er det vigtigt, at der udvises fleksibilitet, og at vi er indstillet på utraditionelle løsninger.

Vi kan støtte undervisningsministerens forslag om en midlertidig merindskrivning på erhvervsskolerne for at klare den midlertidige tilgang af store årgange.

Vi kan også støtte ministerens forslag om at udskyde overgangen til enhedsuddannelser inden for jern og metal-området. Det forslag vil dels udvide kapaciteten på dette område, dels bevare et tilbud om mesterlære til de unge og til de virksomheder, som ønsker denne uddannelsesform, og det tror vi stadig der er mange der gør.

Det andet hovedprincip er decentralisering. Det er venstres ønske, at erhvervsuddannelserne spredes geografisk bedre, end tilfældet er i dag. Når tekniske skoler har haft svært ved at konkurrere med f.eks. gymnasier om elevsøgning, skyldes det nok, at gymnasierne efterhånden er blevet geografisk bedre fordelt end de tekniske skoler, og det problem rejser selvfølgelig også spørgsmålet om en mere koordineret styring af uddannelserne på amtsplan.

Det tredje hovedprincip er liberalisering. Venstre ønsker, at uddannelsessystemet skal tilpasses de unges ønsker og behov og ikke omvendt. Derfor er vi meget tilfredse med undervisningsministerens forslag om i princippet at lade adgangen til uddannelserne være åben for alle. Den kombination, vi kender i dag, af adgangsregulering, bestemte optagelsesbetingelser, aldersgrænser, pointindsamling osv. har affødt en gøgeungeeffekt, hvor de højest uddannede skubber de kortest uddannede ud. Det har igangsat en uddannelsesinflation og medført et enormt ressourcespild.

Videre er der behov for at forenkle oprettelsen af nye lære- og praktikpladser. Vi kan støtte ministerens tanker om at forenkle de administrative procedurer i forbindelse med indgåelse af uddannelsesaftaler og læreforhold, og vi kan også støtte tanken om at lette